

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 5¹, 13, 24, 35, 37, 41, 42, 44
IR 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2020 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 5¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

**„5¹ straipsnis. Išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims skyrimo ir mokėjimo
ypatumai Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus
ekstremaliąją situaciją ir karantiną**

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir karantiną, savarankiškai dirbantis asmuo, nurodytas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje (toliau šiame straipsnyje – savarankiškai dirbantis asmuo), turi teisę gauti išmoką savarankiškai dirbančiam asmeniui, jei jis atitinka visas šias sąlygas:

1) savarankiška veikla buvo registruota ne trumpesnę kaip 3 mėnesių laikotarpį per 12 mėnesių ir nebuvo išregistruota iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu nedirba pagal darbo sutartį ir neturi darbo santykiams prilygintų teisinių santykių;

3) neturi neatidėtų įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

4) neturi likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statuso.

2. Išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui mokama kas mėnesį už praėjusį kalendorinį mėnesį ir yra lygi vieno einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžiui, apskaičiuotam Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka. Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino terminas trumpesnis nei kalendorinis mėnuo, už tą mėnesį mokamos išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui dydis proporcingai mažinamas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas atitinkančiam asmeniui išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui skiriama ne anksčiau kaip nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos. Vienam

savarankiškai dirbančiam asmeniui skiriama ir mokama viena išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui, nepriklausomai nuo jo vykdomų savarankiškų veiklų skaičiaus.

4. Išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui mokėjimas nutraukiamas, kai:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė atšaukia ekstremaliąją situaciją ar karantiną arba sueina bent vieno iš jų paskelbimo terminas;

2) asmuo nebeatitinka bent vienos iš šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų išmokai savarankiškai dirbančiam asmeniui skirti ir mokėti.

5. Išmokas savarankiškai dirbantiems asmenims skiria Užimtumo tarnyba. Išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui paskiriama per 3 darbo dienas nuo asmens kreipimosi į Užimtumo tarnybą dienos. Sprendimą nutraukti išmokų mokėjimą Užimtumo tarnyba priima ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo dienos, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė atšaukė ekstremaliąją situaciją ar karantiną arba suėjo bent vieno iš jų paskelbimo terminas, arba duomenų ar dokumentų, patvirtinančių asmens neatitikimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytai (-oms) sąlygai (-oms), gavimo dienos.

6. Išmokas savarankiškai dirbantiems asmenims, atsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalyje nurodytus Užimtumo tarnybos priimtus sprendimus, moka ir išieško Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos paskirta Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (toliau – išmokų mokėtojas).

7. Išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims išieškojimui *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo V skyriaus nuostatos.

8. Kreipimosi dėl išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui, šios išmokos skyrimo ir mokėjimo tvarka nustatoma Užimtumo tarnybos direktoriaus patvirtintuose Išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims nuostatuose, suderintuose su išmokų mokėtoju.

9. Išmokų mokėtojo patiriamos išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims mokėjimo ir išieškojimo sąnaudų kompensuojamos pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytą procentinį dydį šioms sąnaudoms kompensuoti iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.“

2 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kitos ministerijos.“

3 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnio 5 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbta ekstremalioji situacija ir karantinas.“

4 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 4 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) kurių teisinė forma nėra biudžetinė įstaiga.“

5 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 37 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Bedarbių ar užimtų asmenų profesinis mokymas vykdomas profesinio mokymo teikėjo, kurį pasirenka pats bedarbis ar užimtas asmuo, o kai sudaryta trišalė sutartis, – suderinus su darbdaviu. Užimtumo tarnyba, remdamasi šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytomis sutartimis, išduoda bedarbiui ar užimtam asmeniui dokumentą, kuriuo įsipareigoja sumokėti Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka bedarbio ar užimto asmens pasirinktam profesinio mokymo teikėjui nurodytą pinigų sumą už suteiktą profesinį mokymą. Tarp pasirinkto profesinio mokymo teikėjo ir bedarbio ar užimto asmens sudaroma profesinio mokymo sutartis, pagal kurią profesinio mokymo teikėjas kas mėnesį Užimtumo tarnybai teikia informaciją apie bedarbio ar užimto asmens mokymo programos lankomumą. Užimtam asmeniui profesinis mokymas šiame straipsnyje numatytomis sąlygomis organizuojamas, kai jis planuoja įsidarbinti ne pas tą patį darbdavį, su kuriuo jį sieja darbo teisiniai santykiai, ar planuoja pradėti vykdyti savarankišką veiklą arba yra įspėtas apie atleidimą, kai jo atliekama darbo funkcija darbdaviui tampa perteklinė dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose sutartyse su užimtu asmeniu numatoma sąlyga, kad užimtas asmuo turi įsidarbinti pas kitą darbdavį ar pradėti vykdyti savarankišką veiklą per 6 mėnesius nuo profesinio mokymo pabaigos, išskyrus šioje dalyje nurodytą atvejį, kai užimtas asmuo, baigęs dalyvauti profesiniame mokyme, kuomet jo atliekama darbo funkcija darbdaviui tapo perteklinė dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, įsidarbina pas tą patį darbdavį trišalėje sutartyje numatytomis sąlygomis ir terminais.“

2. Pakeisti 37 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Bedarbiams per visą profesinio mokymosi laikotarpį kartą per mėnesį mokama mokymo stipendija atsižvelgiant į lankytas valandas. Mokymo stipendijos dydis bedarbio pasirinkimu yra 0,47 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio arba bedarbiui priklausanti nedarbo socialinio draudimo išmoka, kurios dydis apskaičiuojamas ir mokėjimo terminas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu. Mokymo stipendijos dydis mažinamas proporcingai numatytų, bet nelankytų valandų skaičiui, išskyrus atvejus, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos

ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdoma bedarbio profesinio mokymo teikėjo veikla. Pasibaigus nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo terminui, jeigu jis negali būti pratęstas Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu, bedarbiui mokama 0,39 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio mokymo stipendija. Lietuvos Respublikos Vyriausybei atšaukus ekstremaliąją situaciją ir karantiną, mokymo stipendijos dydis, atsižvelgiant į bedarbio lankytų profesinio mokymosi valandų skaičių, bedarbio pasirinkimu yra lygus 0,47 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio arba bedarbiui priklausanti nedarbo socialinio draudimo išmoka, kurios dydis apskaičiuojamas ir mokėjimo terminas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu.“

3. Pakeisti 37 straipsnio 16 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) bedarbio ar užimto asmens liga, sužalojimas, nėštumas likus 70 kalendorinių dienų iki gimdymo, gimdymas ir 56 kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – 70 kalendorinių dienų po gimdymo), mirtis, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme nustatytų pareigų atlikimas, dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdyta bedarbio profesinio mokymo teikėjo veikla;“.

6 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 41 straipsnio 2¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Darbdaviams, kurie laikotarpiu, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbė ekstremaliąją situaciją ir karantiną, šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbė prastovą, jų neatleido pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės ir (ar) darbdavio valia ir nesuteikė jiems ilgiau negu vieną darbo dieną (pamainą) truncančių nemokamų atostogų darbuotojo prašymu ir su darbdavio sutikimu Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka ir taip išlaikė darbo vietas šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims, mokama subsidija darbo užmokesčiui nuo jiems priskaičiuoto darbo užmokesčio. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis apskaičiuojamas procentais nuo užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio ir sudaro 60 procentų apskaičiuotų lėšų, o darbdaviams, kurių vykdomos ekonominės veiklos rūšis nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino ypatingai paveiktų sektorių sąraše, sudaro 90 procentų apskaičiuotų lėšų, bet ne daugiau kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimalioji

mėnesinė alga. Jeigu užimtam asmeniui prastova Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta ne visą mėnesio darbo laiką, subsidijos darbo užmokesčiui dydis apskaičiuojamas proporcingai darbdavio paskelbtam užimto asmens prastovos laikui. Darbdaviai, kuriems buvo mokama subsidija darbo užmokesčiui, darbo vietas šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims, kurių darbo vietoms išlaikyti buvo mokėta subsidija darbo užmokesčiui, turi išlaikyti ne trumpiau kaip 3 mėnesius nuo subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos.“

2. Papildyti 41 straipsnį 2² dalimi:

„2². Darbdaviams, kuriems iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo buvo mokama subsidija darbo užmokesčiui šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu, kai darbdavys užimtiems asmenims, įdarbintiems įgyvendinant šio straipsnio 2 dalyje nurodytą remiamojo įdarbinimo priemonę, paskelbia prastovą Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju, subsidijos darbo užmokesčiui šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka mokėjimas sustabdomas ir nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos pradedama mokėti subsidija darbo užmokesčiui šio straipsnio 2¹ dalyje nurodyta tvarka.“

3. Pakeisti 41 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbdaviai, kurie baigus įgyvendinti remiamojo įdarbinimo priemones ir mokėti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui arba kuriems šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos mokėjimas buvo nutrauktas šio straipsnio 5 dalies 2 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, per 6 mėnesius atleidę iš darbo bent vieną iš šio įstatymo 25 straipsnio 1-13 punktuose nurodytų Užimtumo tarnybos siųstų asmenų, išskyrus asmenis, atleistus pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą darbo sutarties šalims susitarus dėl išbandymo, darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių ar dėl svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės bei nesant darbo sutarties šalių valios, taip pat darbo sutarties pasibaigimo atvejus, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo nutrauktas šio straipsnio 5 dalies 5 punkte nurodytu pagrindu, ar dėl darbuotojo mirties, pakartotinai dalyvauti remiamojo įdarbinimo priemonėse gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių baigus mokėti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui įgyvendinant ankstesnę priemonę.“

4. Papildyti 41 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Darbdaviai, kuriems subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo nutrauktas vadovaujantis šio straipsnio 5¹ dalimi, per 3 mėnesius nuo subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos atleidę iš darbo bent vieną užimtą asmenį, kuriam Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju buvo paskelbta prastova ir už jį mokama šio straipsnio

2¹ dalyje nurodyta subsidija darbo užmokesčiui, išskyrus užimtus asmenis, atleistus pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių ar dėl svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės bei nesant darbo sutarties šalių valios, ar dėl darbuotojo mirties, dalyvauti remiamojo įdarbinimo, darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimo, vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo priemonėse gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių baigus mokėti šio straipsnio 2¹ dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui.“

5. Papildyti 41 straipsnį 4² dalimi:

„4². Kai šio straipsnio 2¹ dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo nutrauktas šio straipsnio 5¹ dalies 5 punkte nurodytu atveju, darbdavys ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo sprendimo nutraukti šio straipsnio 2¹ dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimą priėmimo privalo grąžinti visą iki nurodyto sprendimo priėmimo jam išmokėtą šio straipsnio 2¹ dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui sumą.“

6. Pakeisti 41 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1-13 punktuose nurodyti asmenys, nutraukiamas šiais atvejais:

- 1) pasibaigus subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminui, nustatytam remiamojo įdarbinimo įgyvendinimo sutartyse;
- 2) pasibaigus darbo sutarčiai, sudarytai įgyvendinant remiamojo įdarbinimo priemones;
- 3) įdarbintam asmeniui sulaukus senatvės pensijos amžiaus;
- 4) darbdaviui neišmokėjęs viso įdarbintam asmeniui priklausančio darbo užmokesčio darbo sutartyje nustatytomis sąlygomis ir terminais ilgiau kaip 7 dienas;
- 5) įdarbintam asmeniui pradėjus dirbti pagal kitą darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu ar pradėjus dirbti savarankiškai;
- 6) įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą subsidijos gavėjui arba kreditorių susirinkimui priėmus nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;
- 7) įregistravus likviduojamos įmonės statusą Juridinių asmenų registre.“

7. Papildyti 41 straipsnį 5¹ dalimi:

„5¹. Šio straipsnio 2¹ dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas, kai darbo vietos yra išlaikomos šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims, nutraukiamas šiais atvejais:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė atšaukia ekstremaliąją situaciją ar karantiną arba sueina bent vieno iš jų paskelbimo terminas;
- 2) įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą subsidijos gavėjui arba kreditorių susirinkimui priėmus nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;
- 3) įregistravus likviduojamos įmonės statusą Juridinių asmenų registre;

4) Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) nustačius, kad darbdavys netenkina bent vienos iš šio straipsnio 2¹ dalyje nustatytų sąlygų šio straipsnio 2¹ dalyje nurodytai subsidijai darbo užmokesčiui skirti;

5) Valstybinei darbo inspekcijai nustačius, kad užimtas asmuo, kurio darbdaviui paskirta ir mokama šio straipsnio 2¹ dalyje nustatyta subsidija darbo užmokesčiui, vykdo darbo funkcijas jam Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbtos prastovos metu.“

7 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 42 straipsnio 3 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) iki 3 mėnesių – Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu šio įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalyje nustatytu atveju.“

8 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 5 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) įdarbinto asmens darbo vietoje prastova ne dėl darbuotojo kaltės tęsiasi ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų iš eilės, išskyrus atvejus, kai prastova tęsiasi dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, arba įdarbintas asmuo neatvyksta į darbą ilgiau kaip 120 dienų iš eilės administracijos leidimu, taip pat jeigu jam darbo sutartyje nustatytais sąlygomis ir terminais daugiau kaip du mėnesius iš eilės nemokamas visas jam priklausantis darbo užmokestis;“.

2. Pakeisti 44 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Darbo vietai steigti (pritaikyti) ir asmeniui įdarbinti vienu metu gali būti taikomas tik vienas iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paramos būdų. Darbdavys negali į už subsidijos darbo vietoms steigti lėšas įsteigtą (pritaikytą) darbo vietą įdarbinti asmens pagal remiamojo įdarbinimo priemonės, išskyrus šio įstatymo 41 straipsnio 2¹ dalyje nurodytu atveju, kai darbo vietos yra išlaikomos šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims.“

9 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Užimtumo tarnyba įgyvendina aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, sudarydama su juridiniais ir fizineis asmenimis šių priemonių įgyvendinimo sutartis. Sutarčių dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo standartinės sąlygas tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Kaip darbdaviai laikosi darbo sutarčių,

sudarytų su Užimtumo tarnybos siūstais asmenimis, ir šių sutarčių atitikties įsipareigojimams, nustatytiems Užimtumo tarnybos ir darbdavių sudarytose sutartyse dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo, kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas